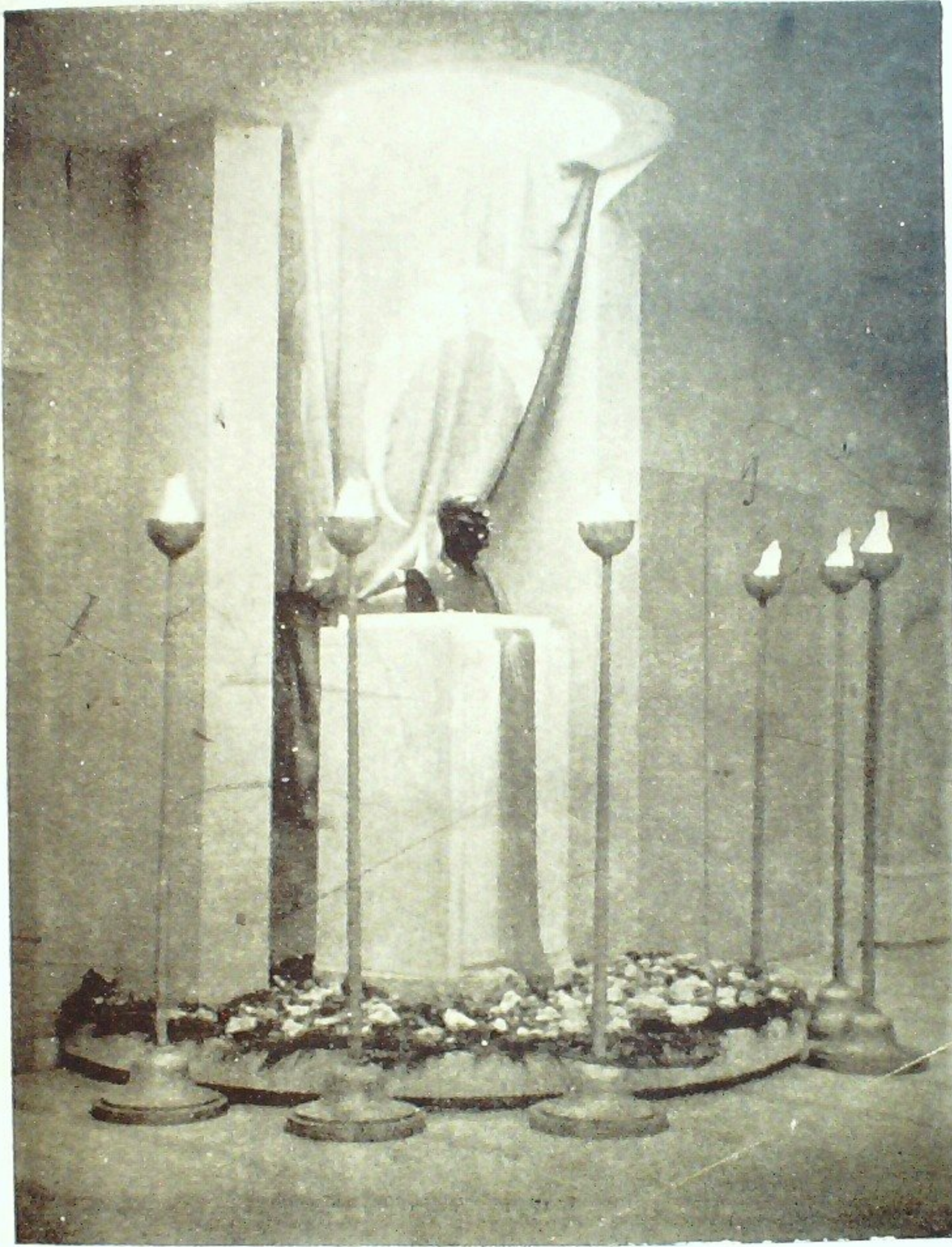

Görüşler

No 2070

A D A N A H A L K E V İ

Matem Günü Evimizde Atatürk Köşesi

SAYI : 29

I. cİ ve II. cİ TEŞRİN 1940

Görüşler

ADANA HAKEMİ

TARAFINDAN ÇIKARILIR
AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI: 29

I. TEŞRİN 1940

İÇİNDEKİLER

Atamız
Atatürke Veda (Şiir)
Bizim Günümüz
Dualardan (Şiir)
Uzaklardakine (Şiir)
Bir Bahar Bekliyorum (Şiir)
San'at ve Şahsiyete Dair
Doğmak
Çocuk ve Rüya (Şiir)
Davamız
İztirap, Mektup (Şiir)
Üç Kör (Hikâye)
Kumsal (Şiir)
Vehim (Şiir)
Pilevnede Türk Süngüsü
Yeni Evimiz
Elbüstanlı Hüseyin Şaşırılmaz
Bahar Çağlamı (Şarkı)
Yürüklerde Nişan Töreni
Korku (Şiir)
Türkiyede Nüfusun Artması
Ses (Şiir)
Ah Yalnız (Şiir)
Halkevi Faaliyeti
Unutmayalım
Halkevleri Dergileri

NEVZAD GÜVEN
CAHİ AKTAN
VEHBİ EVİNÇ
RASİM GÖKNEL
Cenap Muhittin Kozanoğlu
EMİN TUĞAL
VAHİDE BİRKEN
ARIF NİHAD ASYA
HAMİD SALİH ASYALI
DURMUŞ TÜRKMENOĞLU
SÜLEYMAN ŞAHİN TAR
HAMDİ AKVERDİ
SALİH KEMAL BOĞA
M. KEMAL ÇELİKÖZÜ
OSMAN SEVAL
GÖRÜŞLER
CENGİZ TURHAN
MUSTAFA BAKŞI
DOĞAN YALGIN
KEMAL SADIK
TÜRKÂN TÜRKMENOĞLU
MUSTAFA DEMİRKIRAN
OSMAN SEVAL
.....
.....
.....

A T A M I Z !

NEVZAD GÜVEN

Seni, iki sene evvel bugün kaybetmiştik. O sabah Türk semasının en büyük yıldızı sönmüş, bütün ömrünce milletin için çarpan kalbin durmuş, bizi ve bizimle beraber hemen bütün dünyayı karanlıkta bırakmıştın.

İçimiz zehir, gözlerimiz yaşla dolmuştu.

Günlerce, haftalarca, aylarca ağlamıştık. Bugün dahi adının anılması yüreğimizi yakan ateşin alevlenmesi için kâfi geliyor. Bugün de senin için ağlıyoruz.

Sen hayatında bütün zamanların en büyük adamı, en mes'ud insanı olmuşsun. Çünkü, hayatının rüyasını senin kadar muhteşem tahakkuk ettirmiş bir insan nadirdir.

Belki yoktur.

Dünyanın en mes'ud ölüsü de sen oldun.

Çünkü, hiç bir millet ne bir hükümdarının, ne bir cihan-girinin ne de bir şefinin arkasından bizim senin için duyduğumuz acıyı duymuş, bizim senin için ağladığımız gibi gözyaşı dökmüştür.

Senin ölümün, tarihte bütün dünya insanlarını müşterek bir acıya düşürmüş, nadir hâdiselerden birisi olmuştu. Bu gün de Ebedî dünyanın en mes'ud en müsterih sâkini olarak yatmak-tasın.

Arkanda bıraktığın millet en sevdiğin adamın rehberli-ğinde, içinde senin ruhun, ruhunda senin enerjin olduğu halde işaret ettiğin parlak ufka doğru yol almağa devam ediyor.

İnsanların korkunç bir kâbus geçirdiği şu günlerde, bir çok milletlerin nifak, iç bozukluğu yüzünden çökmüş bulunduğu bir devirde senin milletin fırtınaların en şiddetlisi karşısında bile yerinden oynamıyacak granit bir kaya salâbeti ile ayakta bek-lemektedir.

Hiç bir şeyden korkumuz yoktur.

Niçin olsun ki :

Ata'mızın 2 ci Yıldönümü İhtifalinde Belkis Zincirkıran Evimizde Hitabesini Okuyor

Sana zaferlerin en zorunu kazandıran büyük arkadaşın başımızın üstünde, dünyayı kaplayan bugünkü karanlıkta yolumuzu gösteren bir çoban yıldızı gibi parlamaktadır. Bu çetin yolculukta yüreğimize kuvvet, bacaklarımıza lâkat veren şey senin ruhundur.

Biz o ruhun verdiği kuvvetle en yaman mücadelelerden zaferle çıkmağa alıştık.

Mecbur olursak aynı ruhla, bize bıraktığın emaneti korumak için döğüşeceğimizden ve muzaffer olacağımızdan emin olabilirsin.

Hudutlarda nöbet bekleyen Mehmetçik, şimdi müdafaa edeceği toprakların mukaddes vücudunu da taşıdığı için bir kat daha kıymetlendiğini çok iyi bilmektedir.

Müsterih uyu! Sen içimizdesin!

Nevzad Güven

Atatürk'e Veda

Seni önder tanırız, baba da oldun bize;
Tarihe şeref verdin.. Bu âlem sana yarıdır.
Zaferin pençesinde kâinat geldi dizè
Ölüne göğüs döven sayısız yaşlı vardır.

Artık fecir olur mu güneş doğmasa eğer?
Ebediyen batıyor O'na ağlamak değer...
Tanrının yolcusuna gökler sanki baş eğer!
Yolunun en son ucu kalbimize kadardır.

Lânet olsun ecele Ata'mı da alıyor;
İçimdeki acılar öksüzlüğü yalıyor.
ATATÜRK gidiyorsa eserleri kalıyor
Onlar nurunu saçar, bu güneş solsa bile.

Tarihleri dolduran Türke "Atalık,, tı O,
Damarlarda yarışan kanlardan ılıktı O,
Ağlanız yokluğuna : En büyük varlıktı O,
Gönüller taşıyacak toprağa dolsa bile.

Cahi Aktan

BİZİM GÜNÜMÜZ

Yazan : VEHBİ EVİNÇ

Her milletin tarihinde, hayat memat hâdiselerine remzolan, sayılı günler vardır. Bizim 29 Teşrinimiz de Türk mâşeri varlığının bütün mazhariyet ve ihtişamile yeniden dünyaya doğuşunu ifade eden kutsal bir gündür. Bu kutsal günün manâsı üzerinde, 17 nci yıldönümü münasebetiyle, kısaca duralım :

İki senedir bayramımız dünyanın huzursuzluğu içinde geçiyor. Cumhuriyetin manasını son iki yıl dönümünde daha şumullü olarak duymaktayız. Yer yer birçok milletlere sirayet eden harp yangını sınırlarımıza kadar ilerlemiş bulunuyor. Netice nin ne olacağını zaman gösterecektir. Bununla beraber bizde, millî günümüzün heyecanını, ateşini içimizde duyduğumuz şu sırada, kendi vaziyetimiz hakkında bir kaç söz söyleyebiliriz.

Dünyanın rahat nefes aldığı zamanlarda bizim ülkede kan gövdeyi götürüyordu. İşin sonunda, göğsünü sultan'a ve istilâcıya karşı siper ederek kazandığı büyük zaferle Türk milleti bugünkü mes'ud varlığına kavuşmuş oldu. 29 Teşrinde yaptığımız bayramın kudsiyeti, büyüklüğü Türk milletinin bu eşsiz zaferile mütenasıptir. 17 yaşını dolduran genç Cumhuriyetimizin yıldönümünü kutlularken yüreklerimizin duyduğu sevinç te elbette büyük ve sonsuz olacaktır. 17 nci Cumhuriyet yılının heyecanlı bayram kaynaşması, bütün yurtda Türk gönüllerin millî birlik ve Millî Şef etrafındaki sarsılmaz imanını, çözülmez bağlılığını dünyaya bir daha duyurmuş vesile olacaktır.

Biz millî varlığını en büyük tehlikelerden kurtarabilmek ve hayatta şerefle yaşayabilmek sırrını her zaman göstermiş bir milletin çocuklarıyız. İstiklâl aşkımız, vatan sevgimiz elimizde en müessir silâhımızdır. Kanımız, canımız pahasına kazandığımız istiklâl ve hürriyetimizi her şeyden mukaddes tanıyışımız, bizim hangi ırkın evlâtları olduğumuzu göstermeğe kâfidir. Tarihin her çağında şerefle yaşayan tek efendi millet, Türktür. Türk milletinin efendiliğini dünyaya her zamandan daha açık bir lisanla anlattığı devirde son devir, Cumhuriyet devridir. Cumhuriyet, yepyeni bir Türk ruh ve cevheri yaratmıştır.

DUALARDAN :

Tutup ellerinden kuşlarıma yol göstermek istesem,
Ağaçlar biter meyvalarında, gökler yıldızlarında.
Kahrolur düştükçe gururundan boşluklara gölgem;
Nasıl etsem de içimi içime sığdırabilsem!

Kızıl hıçkırıkla vedalaşır yapraklar her akşam;
Dal mı özler yolları, neden duvarlarımdan sarkar?
Dilimde hüzün tadı var, giden yolculara baksam,
Nasıl etsem de içimi içime sığdırabilsem!

RASİM GÖKNEL

Bugün her zamandan kuvetli olduğumuza şüphe yoktur. Şu veya bu nev'iden propagandalar, fııldaklar millî benliğimizi, maneviyatımızı sarsamaz, çürütemez. İstikbali şerefle karşılamak için maneviyatımızı Cumhuriyetin iman örsünde çelikleştirdik. Benlikcilik ve ayrılık gayrılık yoktur. Daima daha iyiye, daha mükemmele azmîle çalışarak büyük vatan parçası üzerinde kurduğumuz medeniyet eserlerini her gün biraz daha çoğaltacağız.

Bizim günümüz, devamlı saadet ve refah günü olarak kalacaktır.

Bizim günümüz, millî kudretimiz gibi ebedî olacak, 29 Teşrin bir daha kararmıyacaktır.

Ebedî Şef !

Senin ruhun, senin kahramanlığın benliğimizin sönmez meş'alesi olmuştur. Eserin yükselecektir. Müsterih uyu...

Millî Şet !

Emrinde 18 milyon tek gönül, tek irade halindeyiz. Başımızda sağ ol..

Vehbi Evinç

Uzaklardakine

Resminin karşısında dalıp aldaniyorum;
Avunmak için seni yanımda sanıyorum.
Tükenmez hasretine nasıl dayanıyorum!
Beynim alev içinde yanıyor, yanıyorum....

Ne oldu, nasıl oldu, geliverdik biz dile?!
Sonunda acıdılar çekemeyenler bile..
Odamda düşürdüğün krem ipek mendile
Yanan hasta başımla her gün kapanıyorum.

Üzerinden atarken büründüğün tülleri
Su olup ta söndürme tutuşan gönülleri.
Dört bahar evvel açan o sendeki gülleri
Kendi gözümden bile şimdi kıskanıyorum.

Kırlarda paylaşırken sevimli çiğdemleri
Unuttun mu ettiğin kadınca sitemleri?
O dünyada bulunmaz, ele geçmez demleri
Göz önüne getirip hep seni anıyorum.

Lâlede, karanfilde, zambakta, nesterende,
Bütün çiçeklerde sen.. Bütün çiçekler sende.
Şair olup ta seni bu gözlerle görende
Varlığa inanmakla sana inanıyorum.

Bir resmin, bir mendilin, bir de sevgin var bende;
Üç hatıra pek azdır seni pek çok sevende.
Yakında gelir diye bütün düşüncem sende;
Bununla gece yatıp, sabah uyanıyorum.

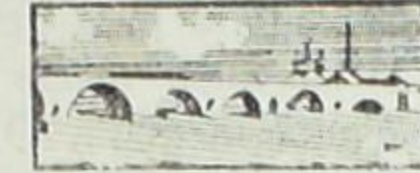
Gerdanında kıvrılan o tel tel saçlarına,
Sözü diyarlar gezen çok güzel saçlarına,
Ebede bağ olması muhtemel saçlarına
Ölüm görmemek için candan bağlanıyorum.

Menekşe gözlerindir nare yakan başımı,
Yaş döküp işleyecek bir gün mezar taşımı..
Anıp taze çağınla, kırkı geçen yaşımı
Kendimden utanıyor, senden utanıyorum.

Gözlerine benzersin, farkın yok menekşeden;
Öyle narin bir çiçek, ince bir çiçeksin sen!
Sana elle dokunsam hemen örselenirken
Ben dünyada yalnız sana yaslanıyorum.

Aşk uğrunda can veren ulular hürmetine
Bu uzun ayrılığı erdir nihayetine!
Yoksa, şu iki günlük bir ömrün külfetine
Neden göğüs geriyor, niçin katlanıyorum?!..

Cenap Muhittin Kozanoğlu

Bir Bahar Bekliyorum

Bir bahar bekliyorum; açılan çiçekleri,
Çok eski günlerimin rengine uyar olsun.
Bir bahar bekliyorum; kalbimde olsun yeri,
Gönlümün hicranını yakından duyar olsun.

Yine eski bir hisle dile gelsin bülbüller,
Bir birinden çok güzel açılın gonca güller,
Akşam, batı yerini örterken renkli tüller:
Benim eski baharım ve o nazlı yar olsun.

Emin Tuğal

San'at ve Şahsiyete Dair

Yazan : VAHİDE BİRKEN

San'at ve San'atkâr kelimeleri duyulduğu zaman alelek-ser kafalarda şimşek gibi bir fikir çıkar. İstidadın mahsulü ve tekâmülü nisbetinde yaratmak kabiliyeti olan bir varlık. San'at, ancak san'atkârın harcı, onu yalnız o anlayabilir ve onun hakkıdır. Ona kimse karışamaz. Evet, onlar ikisi muhakkak ki bir mahsûlün çekirdeği gibidir. Yani, hem yaratıcı hem yaratılanı. Fakat san'atı yalnız san'atkâra bırakmak, işte bu cüce bir fikir. Çünkü san'at herkesin malıdır. Vaki, o, san'atkârı yaratır ve sonra san'atkâr tarafından yaratılır, lâkin san'atkâr aynı zamanda san'atın tüccarıdır. Onu satar ve herkeste mevcut servetleri nisbetinde ondan satın alabilir. Bu teşbihimi belki iyi bulmadınız. San'atkâr, ticaret ve tabii aklınıza para geldi. Ama mesele paraya dayanınca elbette ki san'atkâr tüccar değildir. Çünkü, ticarete başlayınca, artık san'atkâr değildir. O, para kazanmak için eser yaratmaz, eser yarattığı için ona para verilir.

Unutmamak lâzımdır ki, bu mübadelede mevzuubahis olan şey para değildir. Benim san'at tüccarım eserle fikir ve görüşlerini pazara çıkarır. Gelen müşteri ise hissî ve ruhî terbiyesine onu satın alır. Parayı vermiş olan adam bir tabloyu, bir kitabı, bir notayı satın almış olur. Fakat, hassasiyeti ile, varlığı ile kendini bir kitaba, bir tabloya, bir nağmeye veren insan, onun san'atını satın almış olur. İşte iki tüccar arasındaki fark. Şu halde bu san'atı satın alabilmek için hissî ve ruhî terbiyeye sahip olmak lâzım. Bunları evvelâ keşfetmek, sonra işlemek ve sonra da tekâmül ettirmek lâzımdır. İşte bu yola san'atla başlanır ve yine san'atla tamamlanır. Şöyle bir sorulabilir :

El ayak tuttuktan sonra parayı kazanıp yaşamağı teminettikten sonra bu ne işe yarar?

Muhakkak ki aç ve susuz kalınmaz ve bu yüzden sefalet de çekilmez. Fakat hayat denilen bulamaçtan tadarken duyulması lâzım olan lezzeti bulabilmek için bunlara çok ihtiyaç vardır. Bir cemiyetin içinde yaşanılıyor. O cemiyetin fertleri arasında iyi bir vaziyete sahip olmak elbetteki gayedir. Bu gayeye

vasıl olabilmek için, bir şahsiyete sahip olmak gerektir. Şahsiyet vücuda getiren şey harekâtın, zevkiselimin, konuşuş, görüş, fikir ve karakterin tekâmül ederek diğer fertlerden ayrılışıdır. İşte, bunu elde edebilmek için san'atın aydınlığında kalmak ve yolu onun ışığı ile görmek şarttır. San'at, insanı kendine tanıtan iyi, kötü, güzel, çirkin taraflarını aydınlatan bir ışıktır. İnsanın benliğini işleyen bir alevdir. İşte bu alevli ışık, kulaklardan gözlerden iç insana geçer, onu evvelâ alır eritir ve sonra modüle eder ve tekrar şahsiyet kalıbına döker ve iade eder. O zaman insan kendinin olur ve şahsiyete sahip bulunur. Bütün bu hareket olmadı zaman kalıp yine insan kalıbıdır. Yemekleri hazmetmek için midesi vardır. Nefes almak için ciğerleri mevcuttur. Ve bedeninin sıhhati için her cihazı tamamdır. Fakat, birşey eksiktir. En lâzım olan şey, (Ben) lik yoktur. Çok iyi bilinir ki insanı hayvandan ayıran şeylerden biri idrak ve iradedir. Halbuki insanı insandan ayıran şey ancak şahsiyettir. Bu şahsiyeti edinemiyen sürüde yaşıyor demektir. Halbuki cemiyet, sürü demek değildir. O insanlığını idrak etmiş, benliğine hâkim fertlerin bir beraber yaşayışı, topluluğudur. Bunun için her fert insanlık ve benliğine sahip olarak topluluğa karışmalıdır. Aksi takdirde vücutları diğer mahlûkata nazaran daha az kıllı ve aklınagelen şeyi yapabilen ve sürü halinde yaşayan bir cins mahlûktan farkı olmaz. Demek ki, bu farkı elde edebilmek için muhakkak bir şahsiyetin sahibi olmak gerektir. İşte insan san'atın kollarından alacağı terbiye ile bu personaliteye sahip olabilir. Bunun için san'atkâr olmak ve hayatını ona vakfetmek lâzımgelmez. Musuki dinlemesini öğrenmek ve çok dinlemek, dinleye dinleye haleti ruhiyede yapacağı tesire iyi bir yol vererek musiki terbiyesine sahip olacak. Resim, heykeltraşlık, mimariyi anlamağa çalışacak, bunları çok görmekle, görülenler arasında mukayeseler ve tercihler yapmakla ve bu suretle güzelliği bulmağa çalışacak, iyiye ve güzele varacak, bu yolla zevkiselime sahip olacak, giyinişi, hareketi, zarafeti, insana yakışan şekilde yaşayış tarzını bulacak, bu suretle göz terbiyesini, ruhî ve cinsî terbiyeyi elde etmiş olacaktır. Edebiyatı kavramakla ve okumak çok okumakla dünyanın diğer taraflarında, kendinden uzaklarda yaşayanlarla alâkasını temin etmiş olacak, ahlâk, fikir, seciye, terbiyesine sahip olacak ve bu suretle bir yandan materyel bilgilerini öğrenirken, diğer taraftan da ruhî tekâmüle iç insanın tekâmülüne varmış olacaktır.

Doğmak

Ondan doğmak isterdim.

Ona, bu dünyaya ayak bastığım günün hatırasını acılı bir hatıra yapmazdım.

Göğsü iyilik ve güzellik emzirirdi bana. İyi bir çocuk olurum. " Onun çocuğu, ,, derlerdi.

Gözlerimi onda açmak isterdim.

Onun kozası içinde geçireceğim günlerin karanlığından şikâyet etmezdim. Onun sıcaklığı yeterdi bana. Işık istemezdim.

Yuvamda, ağırlığımı duyurmadan, yumulur, uyurdum. Ve ince gövdesi ince kalsın diye küçülür, küçülür, küçülürdüm.

Gözlerim onun çocuk bakışıyla bakardı şu maviliklere.

Görenler yüzümü onun yüzüne benzetirlerdi. Başka yüzlere benzetilmek istemezdim.

Yorulmasın diye kollarında bir kuş hafifliğiyle dururdum.

Onu üzmezdim, incitmezdim. Ona, bu dünyaya ayak bastığım günün hatırasını acılı bir hatıra yapmazdım.

Arif Nihad ASYA

Böylece bilgisi ile beraber şahsiyete de sahip olarak beşerin faydeli topluluğuna katılmak lâzımdır ve o bizden bunu beklemektedir. İşte san'atın, herkesin malı olduğuna bir delil ve şahsiyetin de san'ata bağlılıkla, ona karışmakla, onunla hâllolmakla elde edileceğine dair bir fikir.

Vahide Biken

Özür Dileriz :

Geçen nüshamızda Vahide Birken'in "Mekteplerde Resim,, başlıklı yazısında bazı yanlışlıklar olmuştur.

14 ncü sahifenin 29 cu satırında (aranmaktır) kelimesi (aranmalıdır) olacak. 15 ci sahifenin 37 ci satırında (olmak için) den sonra (eğrenmediği gibi resmi de ressam olmak için) ifadesi ve 15 ci sahifenin 40 cı satırında (Bunun için) den sonra (İlkmektep) kelimesi eksik çıkmıştır. Tashih ederiz.

Çocuk ve Rûyâ

Hocam Arif Nihad ASYA'YA
Çocukluğumdan ve Rüyalarımın

Sana Çin tarzı bir köşk.
Ve palmiyelerden bir ufuk.
Ey adı babasının
Göğsünde kalan çocuk.

Ayılırsa rüyan, seni Çinde
Aç.. Kitaplarını Çinin...
Ve çapraşık çizgiler içinde
Şarkta oku, tebessümünü
(Leonar dö Vinçi) nin.

Sana porselen bir köşk:
Ayetlerden bir mabet..
Alına sedeften bir gök..
Ve kulaklarına Betoven'den
Işık, renk, ses ve ebet..

Biterse rüyan doğduğun yerde;
Yumuver gözlerini.
Sana Konfüç'yüştün sözlerini
Kanatlarında taşıyan,
Sarı bir kuşu tahayyül et.
Ve böyle uyan..

Kitaplar dışında kalan dünyadan,
Gagasında çocukluğunu getiren kuşun
Haberini olmaksızın —bu rüyadan—
Bana bahset.

Ey adı babasının
Kalbinde kalan, beyaz çocuk..
Ve ey el ayasının
Falı muğlak, falı çapraşık
Gözümü dolduran, yaramaz çocuk.

Hamid Salih ASYALI

DAVAMIZ

(X)

Birgün bile çok çocuklu anne ve babaya hâkimlere
bir çok maddî yardım ve muafiyetler vardır.

Yazan : Durmuş Türkmenoğlu

“Nüfus mes’alesi,, ni millî ve beynelmilel miqyasta ortaya koyarken aynı zamanda tetkik mevzumuzu bir cemiyet meselesine, bir cemiyet nizamı meselesine temas ettirmiş olduğumuzu da kabul etmeliğimiz lâzımdır.

“Nüfus hareketleri,, Milli ve beynelmilel miqyasta tesadüfî hareketler değildir. Tesadüfler bir milleti ne adetçe azaltır veya çoğaltır, ne de keyfiyetçe terakki ve tereddi ettirir.

Bu iki neticeye bizzat Cemiyetin bünyesinde yaşayan hâkim nizamın eseridir.

Vahşet devrinde fazla Nüfus’larını geçindiremeyen insanlar, çocuklarını, hastalarını, ihtiyarlarını ve esirlerini öldürürlerdi.

Ziraat devrinde müreffeh geçim için fazla nüfus teşvik edildi.

Sanayi inkılâbından sonraki dünyada nüfus “Bittabi sanayileşen memleketlerde,, ondan hiç bir devirde misline tesadüf edilmeyen bir sür’atla arttı. Şu halde, bir milletin adetçe artması veya eksilmesi, keyfiyetçe terakki veya tereddi etmesi bilhassa o milletin içinde yaşadığı nizamın ve bu nizamın her türlü münasebetlerini ve tahdit eden istihsal usullerinin keyfiyetine bağlıdır.

Cemiyetlerde Dinler, Âdetler, Usuller, Kanunlar, münasebetler bu keyfiyetin icaplarına göre olur. Yani cemiyet şekillerini, Dioler, Usuller, Kanunlar değil bütün bunları cemiyetlerin ihtiyaçları, men’faatları tanzim ve tesbit eder.

Dünyanın hiç bir devrinde camia’nın hakikî ihtiyaçlarına tekabül etmeyen Dinler, Kanunlar, Âdetler teessüs ede-

memiştir.

Tarihin “Nüfus,, hakkındaki hükümleri de böyledir. Muhtelif devirlerin nüfus kanunları muhtelif cemiyetlerin ihtiyaçlarına göre ayrı ayrı sebeplerle tedvin edilmiş iktisadî şartın imkânlarına göre nüfus hareketleri teşvik veya tahdit edilmiştir. Ziraat devrinin dioleri izdivacı bilhassa çocuk için mukaddesleştirilmiştir.

Hintliler bir torun ile lâyemutluğa ve bir torun oğlu ile de güneşin fethedileceğine inanırlardı. Buna mukabil kısır kadın sekiz izdivaç senesinden sonra değiştirilir. Kısır erkeğin karısını babalık hakkını bizzat muhafaza etmek şartile çocuk yapmak için muvakkaten hısımlarından birine verirdi. Yahudiler, hadımların, çocuksuz insanların hâkim olmalarını menetmişlerdi.

Yunan’lıların ilk devirlerdeki bütün ilâhları çocuklu idi. İsparta da akim kadınlar için tatlık hakkı vardı.

Roma’da izdivaç kanunla teşvik edilir. Aile sahiplerine arazi verilir. Çocuk babaları çocuklarının adetçe fazlalığına göre cemiyet işlerinde tercih hakkı alırlardı.

Yine bunua gibi, Tarihte aynı sebeplerle nüfus fazlalığına karşı mücadele edilen, izdivaçlar, doğumlar aleyhine hâkimlere tahdit hakkı verilen, kadınları doğumdan evvel çocuklarını düştürmeğe mecburenden nüfus fazlalığını, cemiyetin istihsal kudretine göre tahdide çalışan devirler vardır.

Misallerin delâlet ettiği mana şudur :

“Nüfus hareketi,, bir millet miqyasında o milletin geçime yarayan istihsal kudretine göre inkişaf eder ve nüfusun artma veya eksiltme temayülü bu kudrete göre hesap edilir. Bugün bile çok çocuklu annelere madalya, beş çocuklu babaların yol mükellefiyetinden kurtulmaları ve çok çocuklu hâkimlere ikramiye verilmeleri nüfus arttırma siyasetimizdir.

Durmuş Türkmenoğlu

İ Z T İ R A P

II

Bitmedi tanrım bu çektiklerim
Dağlarla taşlar kasvet ağladı.
Gökten başlara lânetler yağdı.
Bitmedi tanrım bu çektiklerim.

§

Çölde vahaya atımı sürdüm
Çölde vahalar seraba doldu.
Hazzından gülen günler ne oldu.
Darılma tanrım, sur'u üfürdüm.

§

Bilmedi derdi kara geceler
Gecelere ak bir örtü aldım.
Ferhat gözünden o aşkı çaldım
Kalbimden çaldı o bilmeceleler.

§

Düşüp ümidin nurdan ağına
İsteklerimin mülküne erem.
Melânkoliden bir halı serem,
Hülyalarımın sonsuzluğuna.

Süleyman Şahin TAR

M E K T U P

IX

Nasıl hatırlamıyayım seni..?
Yüzünün, saçının, renginin kokusu
Ve bir bahar uykusu,
Sanyor beni.

Nasıl hatırlamıyayım seni..?

X

Günler ne uzundu, günler orda...
Ve akşamların sihri...
Nasıl hatırlamıyayım o yeri,
Nasıl ölümü istemiyeyim?
Gitsem mi o yollara gitsem mi..?
Ve bu sonsuzluk içinde bitsem mi?

Süleyman Şahin TAR

Bir Ortaçağ Hikâyesi : (1)

Ü Ç K Ö R

Terçümme Eden
HAMDİ AKVERDİ

Günün birinde üç kör, buldukları kasabadan ayrıldılar ve başka bir kasabanın yolunu tuttular. Yanlarında, kendilerine klavuzluk edecek bir çocuk bile yoktu. Bu körler çok fakirdiler. Eşya namına sadece birer keşkülleri vardı. Güzel bir atın üstüne kurulmuş, arkasında başka bir atın üstünde eşyaları ve uşağı, Paristen gelmekte olan bir papaz bunlara rasladı. Bu; birçok memleketleri görmüş, zeki ve muzip bir adamdı. Körler, birinin yaklaştığını işitince durdular ve hep bir ağızdan yalvarmaya başladılar :

— Allah rızası için bir sadaka! Allah kimseyi elden, a-yaktan, gözden düşürmesin!

O anda papazın aklına bir muziplik geldi. “Şunlara bir oyun oynayım...”, diye düşündü.

— Alın, dedi, işte bir on liralık.. Aranızda paylaşsınız.

Körler :

— Allah gönlünün muradını versin.. Tuttuğun toprak al-tın olsun! diye dua ettiler.

Her biri zannederdi ki yolcu sadakayı diğer iki arkada-şından birinin eline koydu.

Papaz, körlerin ne diyeceklerini dinlemek için yere indi ve yavaşça yanlarına sokuldu.

Biri şöyle dedi :

— Bu adam her kim ise, çok büyük bir sadaka verdi. Şimdi ne yapalım biliyor musunuz? Ayrıldığımız kasabaya döne-lim. Ne zamandanberi rahat yüzü gördüğümüz yok. Gidip ora-

(1) Bu hikâye onikinci asır Fransız ediplerinden Courtebarbe tarafından yazılmıştır.

İki sayfadan mürekkeptir ve mevzuu birçok milletlerin halk edebi-yatlarına intikal etmiştir.

da bir iki gün keyfimize bakalım. Kasabada, dilediğimizi bulup yiyebiliriz!

Ötekiler :

— Çok iyi akıl ettin, diye cevap verdiler, geri dönelim! Gülüp oynayarak geri döndüler ve, yaptığı oyunun neye varacağını merak eden papaz, onları takibetti.

Körler kasabaya girdiler ve az sonra, şu sözlerle müşteriyi çağıran bir adamın önünde durdular :

— Buyurun.. Buyurun! Şarapların âlâsı burada! Misk gibi francalalar, etler, balıklar! Burada hem yenilir, hem içilir hem yatılır! Buradan iyi yer bulamazsınız! Helâl etmezseniz para almıyoruz!

Körler kapıya doğru yürüdüler ve içeri girdiler.

— Otelci! dediler, kılığımıza bakıp ta bize yüz verme mezlik etme! Üçümüz hususî bir oda istiyoruz. Sana iyi para vereceğiz, elhamdülillah paradan yana sıkıntımız yok!

Otelci inandı. Bu dilenci makulesinin ekseriya para babası olduğunu biliyordu. Onları yukarı kattaki salona götürdü ve :

— Burada bir hafta bile kalsanız keyfiniz kaçmaz! Kasabada bulunan şeylerin en iyisini burada bulursunuz! Dedi.

— Alâ, dediler, bize yemek gönder!

Otelci bunlara mükellef bir sofraya hazırladı : francala, et, balık, börek.. ve en iyi şaraptan bol bol..

Körler, masanın başına geçtiler; garsonlar, şövalyelere hizmet eder gibi hizmet ettiler. Bizim hovardalar keyfli keyfli konuşuyorlar, mütemadiyen birbirlerine şarap ikram ediyorlardı :

— Haydi! Şimdi ben senin kadehini doldurayım, sonra sen benimkini doldurursun.. Şaraba diyecek yok doğrusu!

Vaktin nasıl geçtiğinin farkına varmadılar. Gece yarısına kadar masa başında gülüp eğlendiler. Nihayet otelci yataklarını hazırladı, güzel bir odada yattılar. Papaz da aynı otele girmiş ve bir tarafta otelci ile yemek yeyip yatmıştı. Ertesi gün, otelci ile garson, müşterilerin borcunu hesapladılar. Garson :

— Körlerin borcu dört lira; papazınki — uşağı ve atları da dahil olmak üzere — bir lira. dedi.

— Papaz sağlam adamdır. Sen yukarı çık ta şu heriflerden parayı iste.

Garson odaya girdi, körlerin geyinmekte olduklarını gördü ve onlara, otel sahibinin hesabı görmek istediğini söyledi.

— Hay hay.. Meraklanmayın, nedir borcumuz?

— Dört lira!

— Çok değilmiş.

Aşağıya indiler. Odasında kunduralarını geymekte olan papaz bütün konuşulanları işitmekteydi. Körler, otelciye hitabettiler :

— Bay; yanımızda bir on liralık var. Üstünü ver.

— Emredersiniz!

Körlerden biri arkadaşlarına seslendi :

— Haydi, para hanginizdeyse verin adamal!

— Bende değil.

— Öyleyse Robert de.

— Hayır, sende.

— Ne münasebet!

— Öyleyse kimde?

— Sende!

— Sende!

Otelci bağırdı :

— Çabuk paraları verin serseriler; yoksa sizi adam akıllı ıslatır, deliğe tıklarım!

— Yok canım, dur hele, parayı vereceğiz.

Ve körler, aralarında çekişmeye başladılar :

— Kuzum Robert, bu parayı sen aldın. Önde giden sendin!

— Parayı sen aldın.. Arkadan geliyordun. Çıkar ver.

Otelci :

— Ben sizin niyetinizi anlıyorum, dedi, siz benimle alay ediyorsunuz. Ve :

— Bana bir sopa getirin! Diye bağırdı,

Papaz geçen sahneleri işittikçe gülmekten katılıyordu. Nihayet otelcinin yanına geldi, meselenin neden ibaret olduğunu ve bu adamlardan ne istediğini sordu.

— Ne mi istiyorum! Tıka basa yediler, içtiler, gül gibi yataklarda yattılar, şimdi de bana oyun oynamayı düşünüyorlar. Fakat ben onların burnundan getiririm.

— Anlaşıldı. Peki, onların borcunu da bana yazın. Farzedin ki size beş lira borçluyum. Düşkünlere merhamet etmek lâzım.

— Emredersiniz. Sizin gibi iyi yürekli, vicdanlı bir adam kefil olduktan sonra...

— Sonu 36 cı Sayfada —

Kumsal

Biz de serildik altın kumlara,
Kumlardan ev yaptık dünyalara.
Sonra bütün vücutlar suda
Kendimizi benzettik deli dalgalara

Tuzlu su içtik mavi denizden,
Bir güzel vücut ki, o da bizden,
Neş'e alıyor mavi deniz gibi
Her vücut ve her zaman sizden.

O gün sanki dili vardı denizin,
Bizimle konuştu sabaha kadar.
Ay doğmuştu; sanki hepimizin
Denizde birer hissesi var.

Kahkahalarımız yükseldi havaya.
Yüzdük hep dostlarımızla,
Şarkılar söyledik aya;
Dolmuştu denizin dibi mercanlarla.

O mercanlar ki seyretti vücudumuzu
Denizin görünmiyen bir yerinden;
Yıldızların ışığıyla karıştı deniz;
Ay da hayat verdi dalgaların kederinden.

Salih Kemal Boğa

≡ V E H İ M ≡

Ne gözlerde fer kaldı, ne yüzde bir damla kan!
Ne ruhumda bir ateş, ne gönülde bir figan!
Dizlerimde derman yok, boynum bükülmüş öne..
Dimağımda yaşıyan, ümit yerine isyan!..

Ne ses var ne bir haber... Gözümde fırtınalar...
İçimde bilmediğim, büyüyen bir korku var.
Sağa baktım kimse yok, sola baktım kimse yok...
Yalnız önümde ıssız, karanlık mezarlıklar!..

M. Kemal Çeliközü

Tarihten Bir Yaprak :

Pilevnede Türk Süngüsü

— Geçen Sayıdan Artan —

Yazan : OSMAN SEVAL

Rus kumandanı beyanname neşretmeden alelâcele ordu-
suyle gidiyordu.

Nihayet Rus ordusu Bipelaçta durdu. Bu duruş iki hafta
sürdü.

Akılsız İstanbul Hükûmeti bu galibiyeti işitir işitmez
sevindi. Rus ordusunun ve Bulgar çete ve milislerinin mahvol-
duğuna kanaat getirdi. Artık bunların Türk ordusuna hücum et-
meyeceklerine inandı. Türk ordusuna lâzım gelen muaveneti ve
yardımı yapacağına işi gevşetti. Bir takım siyasî dalgalara düştü.

Kumandanlar cepheden İstanbula mütemadiyen yazıyor-
lardı. Yardım, asker, cephane. Kim dinliyordu.

Lâkin Osman paşa durmadı. Etraftan eline geçen ihtiyat-
ları topluyor, Pilevnede toprak istihkâmlar, siperler yapıyordu.

Osman paşa olduğu yerde Rus, Bulgar, Romen askerle-
rini bekliyordu.

Nihayet üç hafta sonra Ruslar, Bulgarlar, Romenler dört
koldan Pilevneye atıldılar. En önde Bulgarlar yürüyordu.

İki saat süren topçu düellosundan sonra önde Bulgarlar
süngü takmış Türk siperlerine yürüdüler; iki taraf birbirine ka-
rıştı. Dalgalandı, dalgalandı akşam oldu. Gün battı, daha hâlâ
süngü muharebesi nihayet bulmamıştı. Lâkin Türk süngüsü her
şeye galebe çalmıştı. En önde yürüyen Bulgarlar en evvel Türk
süngüsü önünde boyun büküp kaçtılar.

Yatsı zamanı gelmişti. Her tarafta sükûnet olmuştu. Lâ-
kin düşman bir adım ileri atamadıktan mada geri gitmişti. Lâ-
kin toplar sabaha kadar durmadan gürledi. Ertesi sabah süngü-
ler takıldı. Yine gırtlak gırtlığa harp başladı. Düşman Türk or-
dusunu ikiye ayırmak bölmek istiyordu. Düşman bazan Türk
saflarına yaklaşıyor bazan da Türk süngüsü önünde dağılıyordu.
Akşama kadar harp devam etti. Nihayet düşman bir müdafaa

mevziine girdi.

Fakat bu giriş çok sürmedi. Türk taburları süngü hücumile düşmanın üzerine atıldılar. Bulgarları, Rusları, Romenleri üç koldan sardılar ve darmadağın ederek geriye attılar. Düşman ürkmüştü. Hele Bulgarlar bu kanlı muharebeden yılmışlardı. Akşama kadar boğuşan ve akşamdan sonra Türk süngüsüyle dağılıp geri giden düşman yorgun bir halde siperlerinde sessizce kaldı. Artık gece olduğundan hiç olmazsa düşman sabaha kadar yorgunluğunu çıkaracaktı.

Lâkin gece yarısı acı, acı borular çalmağa başladı.

Yorgunluk bilmiyen Türkler :

Allah, Allah, bağırarak ön sekiz tabur süngü takmış olduğu halde yorgun düşman üzerine ansızın yürüdü. Yirmi altı saat süngü elde hücum etti. Düşman perişan olarak Osman suyuna kadar kaçtı ve suda boğuldu. Bir kısmı da esir düştü. Düşman bu muharebede on bin ölü bıraktı.

Osman paşa bu vaziyet karşısında düşmanı bırakmıyarak ilerliyordu. Lâkin birdenbire emir geldi. Olduğun yerde dur; ilerleme.. Bu İstanbuldan gelen ve başkumandandan verilen bir emirdi. Osman paşa aldığı emir üzerine durdu. Halbuki : Düşman ordusu bu sefer bitmişti. Türklere karşı harp edecek halde çıkmıştı.

Düşman bu mağlubiyet üzerine yüz doksan bin kişi daha toplayarak vaziyetini düzeltti.

Osman paşa ordusu durdurulmamış olsa idi, düşman ne bu kuvvetleri toplayacak vakit bulacaktı, ve ne de olduğu yerde kalabilecekti.

Kuvvet alan ve vakit kazanan düşman, 7 Eylül 1878 de Pilevneye doğru tekrar yürüdü. 10 Eylül kadar üç gün top ateşi etti. Türkler üç gün bu topçu ateşi karşısında sessizce siperlerinde durdular. Bu sessizlikten cesaret alan düşmanlar süngü takıp Türk siperlerine doğru yürüdüler. Lâkin, birdenbire Türkler siperlerinden fırladılar ve düşmanı geri attılar. Düşman Pilevneyi zaptetmekten ümidini kesmişti. Rus imparatorunun riyasetinde bir meclis teşekkül etti. Büyük kuvvetlerle Pilevneyi her taraftan muhasara etmeğe karar verdiler. Nihayet büyük kuvvetler topladılar ve Pilevneyi her taraftan sım sıkı muhasara ettiler. Bu hal karşısında İstanbul hükümeti uyuyordu.

Düşmanın taarruzları muhasaradan sonra çoğaldı. Üstüste vaki hücumları da para etmedi. Türk süngüsü daima galip geldi.

Ruslar daha büyük kuvvetler getirdiler.

Bulgarlar da toplandılar. Pilevneyi muhasara eden düşman kuvvetleri yüz yirmi beş bin kişi oldu. Türk ordusu seksen bin kişi bile yoktu. Pilevnede Türk ordusunun Teşrinisani nihayetlerinde ne erzakı ve ne de cephanesi kalmıştı. Hastalar, yaralılar, sargısızlıktan ölüyordu. Asker başına günde elli gram ekmek ancak düşüyordu.

Bu vaziyet karşısında yapılacak birşey vardı. Düşmana teslim o'madansa hücum etmek ve muhasarayı yarıp çıkmak.

Osman paşa gibi kahraman bir kumandan ancak bunu yapabilirdi.

Lâkin bu ko'ay birşey değildi. Ölüm yüzde yüzdü. Türk kumandanı ve askerleri teslim olmaktan ise ölümü tercih ettiler.

Zaten kırk bin kişi kalmışlardı. Osman paşa askere yüz ellişer fişenk taksim etti; kırk bin kişiden yirmi bini hücum edecek, iki saat sonra da ikinci yirmi bin kişi hücum ederek muhasarayı yarıp çıkacaklardı.

On Kânunevvelde Osman paşa önde yirmi bin Türk süngü takıp düşmana yürüdü. Düşman hatları bozu'du. Düşmanı önüne katıp gitti. Lâkin iki saat sonra hareket edecek olan yirmi bin kişi vaktiyle hareket edemediler. Osman paşa öğle üzeri vaziyetin fenalığını anlıyarak ricat etti. Bu sırada bir şarapnel ile atı vuruldu. Kendisi de ayağından yaralanıp düştü. Düşman etrafı sarmıştı. Osman paşayı yaralı olduğu halde esir aldılar. Osman paşa hiç ses çıkarmıyarak kılıcını düşman kumandanına uzattı. Düşman kumandanı Osman paşanın kılıcını iade etti ve Rus imparatoru, paşanın elini sıkarak :

— Siz cesur bir askersiniz, bizim yanımızda kaldıkça silâhınızı, kılıcınızı, nişanlarınızı taşımak hakkına maliksiniz, dedi.

Pilevne muharebeleri İstanbul hükümetinin ahmaklığına kurban olmamış olsa idi böyle olmazdı.

Lâkin Pilevne Türkün binbir muharebelerinin yücesidir.

Yeni Evimiz Açılırken

Dağlar, ormanlar aksiseda yaparlar. Ne söylenirse aynen tekrar ederler. Yalan söylemezler; hata etmezler. Aldanmaları, aldatmaları yoktur. Tatlı dile, tatlı dille mukabele ederler. Küfredersen iade ederler.

Tarih te böyle. O da başka türlü aksiseda yapar. Yalan söylemez; aldanmaz; aldatmaz. Halk kütlelerinin aynasıdır. O da insan cemiyetlerini aksettirir. Düz ayna gibi: Ne yaparsan yapar; dilini çıkarırsan o da çıkarır; güzelsen güzel; çirkinsen çirkin gösterir.

* *

Büyük bir ışık daha yaktık. Geceleri de yürümek isteyenler ellerine fener alırlar. Uyuyanlar aydınlığa muhtaç olmayanlardır.

Birkaç yüz sene fenersiz kaldık. Güneş baktarken yattık; güneş doğarken de uyanamadık. Neden sonra gözlerimiz şiş uyandık; oğuştururken güneşe baktık, ay var sandık; tekrar uyuduk.

* *

Osmanlılar yaparken uyanıktılar. Uyanırken de yürüyorlardı. Süleymaniye ışıkları yanarken yollarını görüyor, yürüyor, dağlar aşıyorlardı. Sönünce yollarını göremez oldular. Gecedir diye uyudular.

* *

Cumhuriyet Adana'ya bir feyiz ve irfan nuru daha bağısladı. Bu taze, gür ışığı bize yakanlar, iki cihanda nurdan mahrum kalmaları.

* *

Yeni Evimizin bütün Adana'lılara kutlu olmasını dilerken, açılış töreninde, reisimiz Nevzad Güven'in irat ettikleri nutkunu aynen aşağıya dercediyoruz :

"GÖRÜŞLER,,

Evimiz Reisi Nevzad Güven Açılış Nutkunu Söylerken

Sayın Misafirlerimiz!

Büyük bayramımıza Parti ve Halkevi binamızın açılış töreniyle başlıyoruz. Şu dakikada kapusunun önünde bulunduğumuz bu bina Adana'nın fedakârlık ve yurtseverlik duygusunun muhteşem bir abidesidir.

Bu güzel eserin meydana gelişinde maddî ve manevî yardımları geçmiş yurddaşlarımıza, arkadaşlarımıza bilhassa bizden büyük yardımını esirgemiyen Partimize karşı borçlu olduğumuz şükranı huzurunuzda da bir kere daha söylemeyi zevkli bir vazife addederim.

Arkadaşlar !

Adana'nın bu binayı kendisine hediye ettiği Cumhuriyet Halk Partisi ve Halkevinin mahiyeti, millet hayatımızdaki rolü hakkında uzun boylu söz söyleyecek değilim.

Bunları hepimizin de çok derinden anlamış olduğunda kimsenin şüphesi bulunamaz.

Yalnız bir noktayı işaret etmeme müsaade etmenizi isteyeceğim.

İçinde bulunduğumuz şu nazik günlerde, hatta saatlarda şu noktayı hatırlamamızda büyük bir fayda görüyorum.

Halk Partisi ve Halkevi.. Birisi siyasî, diğeri siyasetten ta-

mamiyle uzak ancak bir kültür müessesesi ve sadece milletin yekünnesi davasında vazife almış olan bu iki müessesenin yan yana, kucak kucaga bulunması başka memleketlerde olsaydı çok garip ve suni bir hadise olarak telâkki edilebilirdi.

Fakat arkadaşlar! Bu hadise bizde şu büyük kuvvetimiz olarak iccâli etmektedir.

Çünkü Halk Partisi başka memleketlerdeki siyasi partiler gibi müayyen bir sınıfa müayyen bir sınıfsızlığın prensiple inhihâf için kurulmuş bir parti değildir.

Halk Partisinin programı bir vâmle ile hülâsa edilebilir : Büyük milletin istiklâl, şeref ve refahına bekçi olmak, onun her işleri hamlelerine önayak olmak.

Arkadaşlar! Halkevinin vazifesi de bu geniş programın, bu mukaddes gayenin çerçevesi içindedir.

Bütün millet işleri, memleket davaları halkın partisi olan bu partinin kararıyla halledilir. Halkın malı ve evi olan Halkevi de bu kararların tahakkuku emrinde vazife almıştır.

Cumhuriyet Halk Partisi, Halkevi birdir, birbirlerinin tamamlayıcısıdır. Bu şu demektir ki, milletin, milleti idare eden siyer ve mekânizma birdir ve birbirinin yardımcısı, tamamlayıcısıdır. Sinaenaleyh biraz sonra, göğsümüzü kabarta kabarta içinde doluşacağımız bu muhteşem binayı Türk milletinin birlik sembolü olarak görmekte çok haklıyız.

Arkadaşlar!

Büyük bir bayramımızı kutlamağa, güzel bir eserimizin kapısını açmağa hazırlandığımız şu saatlerde, Avrupanın vaziyeti bu sabah vukua gelen bir hadise ile biraz daha karışmış, tehlike ve yangın hudutlanımıza biraz daha yaklaşmıştır.

Fakat, Türk milleti, dün olduğu gibi bugün de şu anda da muhtemel bütün hadiseleri karşılamağa hazır ve sükûnet içindedir. Hiçbirimizin yüreğinde en küçük bir tereddüt, en küçük bir zaaf emmaresi yoktur. Hepimizin kararı birdir. Ve bu karar çoktan verilmiştir.

İçimizde ne biri şöyle düşünen, öbürü böyle karar veren muhtelif zümre ve sınıflar vardır; ne de halkla, milletle partisi arasında en küçük bir ayrılık.. İşte arkadaşlar! Bu, bizim bugünkü dünya ortasında en büyük kuvvetimizdir. Ve bunun içindir ki, şimdi bu birlik ve kuvvet sembolü olan bu binanın kapısını açarken içimizdeki iman ve emniyet bir kerre daha taze-

Elbüstanlı Hüseyin Şaşırmaz

— 3 —

Yazan :

CENGİZ TURHAN

Şair Terziye ait düşüncelerimi geçen sayıda yazmıştım. Burada fazla birşey söyleyemeyeceğim..

Onun bütün yazılarını mecmuamıza almağa ne sahifelerimiz müsait ne de benim vaktim.. Geçen nüshadaki yazıların mabadi olmak üzere önceden yazılmış yazılarından münasip görülenleriyle, şairin yaz münasebetile Toroslarda Bulgar madeninde on beş gün kadar kaldığı sıralarda yazdığı şiirleri buraya alıyorum.

İnsanı su ile hava besliyen
O da güzel bolkar madenindedir
Ağaç çayır çimen yeri süsliyen
O da güzel Bolkar madenindedir.

Dünyanın cenneti şu maden köyü
Çok hoşuma geldi halkının huyu
Güneyinde garib öldüren suyu
O da güzel Bolkar madenindedir.

İşte burasıdır yaylanın hası
Şifadır suları defeder pası
Çayırılı çimenli Koçak yaylası
O da güzel Bolkar madenindedir.

lenmiş oluyor.

Biliyoruz, ve eminiz ki : Milletimiz bugün yaklaşan büyük fırtınaya göğüs vermek mecburiyetinde de kalsa, sonunda dünyanın harabesi ortasında dimdik ayakta kalacak, bu büyük eserden daha güzel, daha muazzam fazilet ve medeniyet âbideleri yapmak kudretini muhafaza edecektir. Yeni evimiz hepimize hayırlı olsun!

Metedecek size şurda bir yer var
Buz mudur suları bilemiyom kar
Gürül gürül akan şol kara pınar
O da güzel Bolkar madenindedir.

Söylerim gelmiyor sözlümlü sonu
Dönmtüş boyrazına yatıyor yönlü
Yüksekte görünen şol öktüz gönlü
O da güzel Bolkar madenindedir.

Bolkarın tepesi düz ova yazı
Ceran avlar gümtüş holtalı (tasma) tazı
Cevher ile dolu ol kar boğazı
O da güzel Bolkar madenindedir.

Bu güzel yerlerden vaz geçer mi canı
Gönlü ister gayri burayı her an
Kızıl tepe Osmanbeli koş meydanı
Hepsi güzel Bolkar madenindedir.

Yeşerir üsyanda çamı çınarı
Abuhayat suyu yolun kenarı
Karşıobada souk şeker pınarı
O da güzel Bolkar madenindedir.

Temus aylarında borana kara
Uğruyor varanlar yok buna çare
Çamların arasında sulu mağara
O da güzel Bolkar madenindedir.

Bolkar dağı her tarafın meşeli
İçin dışın cevher ile döşeli
Cevahirle dolu meşhur yeşeli
O da güzel Bolkar madenindedir.

Toroslar dünyanın nısıf küresi
Terzinin burayı geldi göresi
Doy islâm marası teke deresi
Hepsi güzel Bolkar madenindedir.

ba har ba har Çıktım ilk yaz günü seyran etme
ge AŞKI mi bahar me i lan et me ge AH
gü zel ba har AH gü zel ba har ba har ba
har ba har ey güzel ba har

Bahar Çağlamı

(Halk Türküleri Ekibi için Mi Majörden bestelenmiştir.)

Çıktım ilkyaz günü seyran etmeye
Aşkımı bahara ilân etmeye
Karşıma güzeller çıktı serteser
Onlara tutuldu gönül bu sefer

Hava güzel, yerler güzel, gök güzel
Daldan dala konan kelebek güzel
Gül dalında öten bülbüller güzel
Kızıl penbe sarı ak güller güzel

Ovalar, çayırlar, çemenler güzel
Çemenlerin üstünde gezenler güzel
Kuzuları otlatan çobanlar güzel
Kırlarda dolaşan civanlar güzel

Bir söğüt altında uzanmış biri
Karşıdan görenler sanır bir peri
Durgun gözler dalmış coşkun ırmağa
Varamadım yanına hatır sormağa

Üç kız suya atılmış yarıştıyordu
Ala balıklara karıştıyordu
Saçlara dolaşmış güneş telleri
Mekik dokuyorken pamuk elleri

Bir kaçı koruya girip saklanmış
Bunu gören kızlar hep ayaklanmış
Bir koşuşma bir cünbüş bir ayın oyun
Çınlatıyor gökleri bu garip düğün

Yerde çiçek kalmamış yerlerde yaprak
Talana uğramış ne yapsın toprak
Sünbüller fulyalar çıkmış bağlara
Köküller zülüfler inmiş kaşlara

Turunçları koynuna koyup kaçmışlar
Bağcının gönlünde yara açmışlar
Varsın bağı yansın o bahçivanın
Böyle olur seyranı her nevcivanın

Gülüstan feda olsun dikenler yansın
Dilberler naz etsin aşık dayansın
Gafletle kapanan gözler uyanсын
Deli gönül bahar görüp uslansın

Bu dünyaya gelen dünya görmeli
Kayguyu bırakıp safa sürmeli
Bakşı der ki görse yüz bahar yüz yaz
Güzele doyulmaz gönül kocamaz

MUSTAFA BAKŞI

Davetliler Nişan Törenine Geliyorlar

Yürüklerde Nişan Töreni [*]

Yazan : Doğan YALGIN

10/7/1940 da Torosların yüksek zirvelerinden biri olan Bulgar Bozoğlan yaylasında Bakış ağalarından Halil'in konalgasına müze mütehassıs memuru Ahat Uralla misafir olduk. Bu yaylaya gidişimizin sebebi entnografya bakımından idi. İşte sayın okuyuculara Bakışlar arasında karşılaştığım bir nişan törenini anlatacağım :

Bir Cuma sabahı Bakış muhammet Nenninin oğlu İhsan Nenni amcasının kızı Durdu'nun eskiden kararlaştırılan nişan törenine saat dokuzda başladı.

Nişan kızın evinde oluyordu. Kız anası, adetleri üzerine, hiç bir iş yapmaz. Bütün masraf, yorgunluk oğlan tarafına yükletilir. Nişana davetli halk, ilk defa oğlan evini ziyaret etmeğe mecburdur. Nişanlanacak oğlan nişan günü kız evine ayak basarsa kızın kardeşleri oğlana çadır direklerle ve taşlarla temiz bir dayak atarlar. Onun için oğlanın kız evine gitmesi adet değildir. Oğlanın babası bir kara koyun ile bir akkoyun öne sü-

[*] Aşiretlerde nişan merasimi çok seyrek. Çünkü onlar daima kız kaçıarak doğrudan doğruya düğün yaparlar. Benim rastlayamadığım nişan törenini oğlum görmeğe muvaffak olmuştur R. Y.

Nişan Töreninde Yemek Pişirmeye Gelen Kadınlar

rer. Koyunları süren, oğlan evinin çobanıdır. Çobanın arkasından nişan bayrağını taşıyan gelir. (Nişan bayrağı : Bir kamışın üstünde penbe bir başyağlığı tıpkı bayrak gibi asılır. Bundan mada bayrak direğinin üstünde bir baş sarımsakla küçük bir ayna asılır.) Bayrakçının arkasında oğlan babası, kardeşleri, akrabaları, hoca ve bütün halk toplu bir halde yola düzülürler. Erkeklerin beş on adım arkasından kadınlar gelir. Bunların düzülüğü de şu şekilde olur : En önde oğlanın anası ile o gün yemekleri pişirecek olan kadın bulunur. Bunun arkasında bir daylak yani erkek deve üstünde çuvallar içinde şeker, kahve, bulgur, döğme velhasıl bütün yiyecekleri bulunur ve deveyi küçük bir kız çocuğu çeker. Devenin arkasından diğer kadınlar gelir.

Oğlan babası; koyunlar, deve ve kadınlarla beraber karşidan alay halinde gelirken kız tarafında, nişanlanacak kızla beraber, bir ağıttır başlar. Bu ağıdı müteakip kızın kardeşleri oğlanın babasına söğerek, oğlan tarafını sapanla taş atarak karşılarlar. Oğlan tarafı galip gelirse nişan yapılır. Kız tarafı galip gelince nişan yapılmaz. (Bunun için daima aşiretler bir kız alırken kuvveti zaif olandan isterlermiş.) Kavgayı aralıyan olmaz;

Nişan Töreninde Çadırda Yemeğe Davet Edilenler

kendi kendine ayrılırlar.

☞ Kavga bittikten sonra kadınlar yemek hazırlıklarına başlarlar. Gelen iki koyun kesilir. Ayrıca davetlilerden gelen koyunlar da kesilir. Ve kadınlar yüzüp pişirirler. Erkekler de açık havada oturup gençlerin yaptıkları hünerleri seyrederek. İlk oyun güreştir. İlk baştan küçükler güreşmeğe başlar. Büyüklere kadar herkes güreşir. Daha sonra (bizim birdir bir dediğimiz) silgeç oyunu, tura, eş bulma oyunları oynanır ve bütün halh coşar; akıllarına yemek gelmez. O sırada evin sahiplerinden biri haydin yemeğe diye çağırır.

Kara çadır içerisine sofralar kurulur. İlk sofrada başta hoca, oğlanın babası ve ihtiyarlar gelir. İkinci sofrada çobanlara mahsustur. (Çünkü onlar yemeği yeyip yatacaklar ve gece de koyun güdeceklerdir.)[*] Üçüncü, dördüncü, beşinci sofralar geri kalan davetliler içindir.

Sofraya ilk baştan döğme pilâvı, arkasında et kavurması, ayran, hamur çorbası, sebze yemeği, üzüm hoşafı gelir. Yemek

[*] Çobanlar, bu imtiyazı kazandıkları halde bir kısmı merasim sonuna kadar nişanda bulunmuş olduklarını öğrendim R. Y.

KORKU

Bakışlar erir.
Ömürler söner.
Dünya yine
Yine döner...

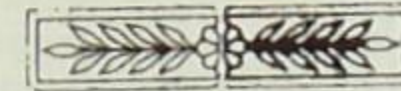
Yazık ki ben,
Kaldırımlarda,
Sürüklenen
Papuçlarımın,
Bir ağızdan
Söyledikleri şarkıyı
Duyamam
İkinci defa...

Kemal Sadık

yenip bittikten sonra hoca, duasını okur ve bütün cemaat "amin,, der. Yemek yenip bittikten sonra tekrar açık havada cemaat büyük bir halka çevirir. Ortasına hoca girer, kahveler içilir. Sonra büyük bir kazanla karlı şeker şerbeti gelir. Şerbeti iki kişi dağıtır. Biri tepsi ile ilk baştan hocaya şerbeti verir. Sonra çekilir, sıra takip eder. İkincisi de elinde küçük bir tepsi içerisinde bir fincan içinde koku, yanında da çay şekeri olur. Şerbeti içen, ikinci şerbetçide bulunan havluya ağzını siler. Sonra serçe parmağını kokuya batırır. Bir çay şekeri alır, ağzına atar.

Bütün halk şerbeti içtikten sonra yavaş yavaş dağılır ve böylelikle nişan toreni bitmiş olur.

Benim gördüğüm bu nişanda kıza oğlan tarafından yüzük veyahut başka hediyeler verilmemiştir. Yalnız nişanın haftasında oğlan kıza bir mendil göndermiştir.

Türkiye'de Nüfusun Artma Şart ve İmkânları (*)

*Türk Kadınının Yüksek Velûdiyet Kudretli Türkiye'de Nüfusun Artması Le-
hindedir. Türk Kadınının Sağlam Bunyesine ve Temiz Sütüne Borçluyuz.*

Yazan : Türkân Türkmenoğlu

Türkiye, bugünkü fazla nüfusuna iş vermiyen, buna mu-
kabil yaş bereketli nisbetleri gittikçe ihtiyarlıyan ve 30-40 se-
ne sonra nüfuslarının yarısına yakın bir miktarını kaybetmek
tehlikesinde olan milletlere benzemez.

Aynı zamanda Türkiye ziyadeleştireceği nüfus için baş-
ka memleketlerde geçim ve yer arayan milletler gibi de degildir.

Türkiye, istihsal menabii tamamen işlenmiş ve memle-
kette iş hacmi mevcut nüfus için işba haline gelmiş bir toprak
değil, iş hacmi teessüs edememiş ve zirai, ve sinai sahada
iptidai istihsal vasıflarından ayrılmamış ve nüfus artma hare-
kâtını tahrik edecek bütün güzide ve kıymetli menabii işlen-
memiş bir topraktır.

Türkiye'de "Nüfus fazlalığı,, ne bugün ne de nüfusu bu
günkü mevcudunun beş misli arttığı zaman bir şikâyet mev'zu
olar.

Bu hesap ve tahmin Türkiyenin yalnız toprak istihsaline
göredir. Sanayileşen, madenlerini, ormanlarını tam randı-
manlarile işleten, deniz istihsalâtını tanzim eden Türkiyede
ise, artan beş misli nüfus geçim darlığının değil, bizzat milli
refah ve saadetin âmili olur.

Türkiye'de mevcut iktisadi ve tabii şartlar, Türk kadı-
nının yüksek velûdiyet kudreti (binde 53) nüfusun artması le-
hindedir. Bize düşen vazife bu şartları nüfus fazlalığı için
mümkün bir hale getirmektir.

1926 senesinde doğan ve 1927 senesine kadar yaşayan
616,349 çocuğu 1926 senesinde evli olan 2,916,160 Türk kadını

(*) Davamızdan

S E S

Rasim Göknel'e

Dökülen yaprakların, mazarına yanarım.
Her yaprak bir hatıra, her hatıra bir âlem.
Onları sulamadı, göklerden düşen şebnem.
Puslu gecelerimin, duasını anarım!..

Sarhoş düşüncelerin, — değil bunlar — âlemi.
Ummana yelken açtı, hayalimde bir gemi.
İstifhamlı gözlerde, O esrarın son demi.
Titrek bir mum hüznüdür, âlemlerin âlemi!..

Yok; değil; yok, yok, bunlar; gözlerin aynasında,
Kapılar açacaklar, gölgeler arkasında.
Birer kilit duracak, gözlerin halkasında.
Ve dua okunacak, nazarların yasında!..

Mustafa Demirkıran

doğurmuştur. Bu, Türkiyede 1,000 kadında bir yaşına kadar
yaşayan çocuk nisbetidir; yani 207,9 olması demektir. Aynı
nisbet başka memleketlerde, meselâ İngilterede 70, Almanyada
71, Fransada 74, İsviçrede 72, Hollandada 109, İtalyada 110,
İspanyada 115 tir.

Nüfus kesafetimiz ne kadar az olursa olsun bize bugün-
kü dünyanın velûdiyet, kabiliyetine göre nüfusumuzu hesap e-
decek olursak, mevcut nüfusumuzu İngiltere, Almanya, Fransa
ve İsviçreye göre (2) İtalya ve İspanya'ya göre (1) misli daha
fazla hesap edebiliriz.

Mukadderatı azametli ve mes'ut bir vatan ve millet sa-
hibi olmağa doğru değişmiş olan yeni Türkiye her gün ilerliye-
cek, yükselecek ve ideal inşası tamam oluncuya kadar vahde-
ti ve tesanüdü asla sarsılmıyacak olan Türk milleti yer yuvar-
lağı üstünde en çok çocuk doğuran Türk anasının yüksek ve
misilsiz faikiyetine, sağlam bunyesine ve temiz sütüne borçludur.

Üç KÖR

— 19 cu sayfadan devam —

Körler, sevinerek gittiler.

Şimdi bakın, işin içinden papaz nasıl kendini sıyrıldı :

Konuştukları sırada, kilisenin ibadete çağıran çanı çalıyordu. Papaz, otelciye hitabetti :

— Köyünüzün papazını bittabi tanırırsınız. Benim borcumu taahhüt ettiğini, size bu beş lirayı vereceğini şöylese kendisine itimat eder misiniz?

— Bu da söz mü? Ona; beş lira için değil, istese beşyüz lira için itimat ederim.

Alâ, öyleyse şimdi benimle geliniz. Paranızı kilisede alacaksınız. Yalnız, adamlarınıza söyleyin de, kiliseden döndüğüm zaman benim otelden ayrılmama mani olmasınlar.

— Pekalâ.

Papaz, uşağına, atları ve eşyayı hazırlamasını, otelden döndüğü zaman her şeyi hazır bulmak istediğini söyledi ve otel sahibini kiliseye götürdü. Halkın arasında, yan yana oturdular.

Papaz :

— Benim, ibadetin sonuna kadar bekliyecek vaktim yok. Gideyim de, köy papazına, duayı bitirir bitirmez size beş liranızı vermesini söyleyim, dedi. Otelci, memnuniyetle kabul etti.

Köy papazı cübbesini geymiş, düasına başlamak üzere idi ki bizim papaz yanına sokuldu ve, adamın avucuna beş on para sıkıştırarak :

— Size bir çift sözüm var, dedi; bilirsiniz ki bütün papazlar birbirinin ahbabı sayılır, zaten bu sebeptendir ki sizi ziyaret etmek istedim. Dün gece şu gördüğünüz adamın otelinde kaldım. Çok namuslu ve edepli bir adam.. Fakat dün akşam, birlikte yemek yediğimiz sırada zavallıyı ansızın bir cinnet nöbeti yakaladı. Çok şükür bu sabah kendine gelebildi ama, başında hâlâ bir ağırlık, bir acıplık hissettiğinden şikâyet ediyor. Sizden ricam şu ki, kilisedeki âyin bitince ona bir okuyup üfleyin!

Köy papazı :

— Memnuniyetle!

Cevabını verdi ve, otelciye seslendi :

— Peki, olur.. Duayı bitirir bitirmez senin işini de görürüz!

Otelci :

— Demek ben papaz Efendiden hiçbirşey istemeyim? diye sorarken, bizim yolcu :

— Allaha ısmarladık!

dedi ve otelci ile birlikte alelacele kiliseden ayrıldı. Günlerden pazardı ve kilise lebalep doluydu. Köy papazı duasını okuya dursun, bizimkiler otele döndüler; papaz atına bindi, otelci ile vedalaştı ve yoluna koyuldu. Onlar uzaklaşınca, beş lirasını ele geçirmek için sabırsızlanan otelci heman kiliseye döndü ve halkın ortasında bir iskemleye oturdu. Köy papazı; duasını bitirip cübbesini çıkardıktan sonra eline bir incil, bir de kuşak aldı ve otelciyi çağırdı :

— Gelin bakalım Bay Nicolas.. Yaklaşın.. Diz çökün!

Otelci bu sözlerden birşey anlamamıştı :

— Bu işin benimle alâkası yok, dedi; ben beş liramı almıya geldim. Köy papazı, içinden :

— Sahi yahu, dedi, adam saçmalıyor. Zavallı.. Yine cinnet buhranı geliyor galiba, Allah yardımcısı olsun!

Otelci, etrafındakilere bağınyordu :

— Şu papaza bakın, kara kaplı kitabını almış ta benimle alay etmek istiyor! Köy papazı, teskin etmeğe çalışıyordu :

— Dostum, kardeşim.. İstiğfar et.. Tövbe et ve imanını pek tut ki Allah seni bu dertten kurtarsın!

Ve, incili otelcinin başı üstünde tutarak okumaya başladı. Fakat otelci onun hareketine mani olmaya çalışarak :

— Benim evde işim var, benim bütün bu yaptıklarına çok şükür hiç ihtiyacım yok, diye çıkıştı; sen onu bırak ta benim paraları ver!

Otelcinin itirazlarından, mümanaatlarından ürken köy papazı adamlarını çağırdı :

— Yakalayın şu herifi.. Tam kaçığın biri!

— Ben kaçık değilim.. Benim paralarımı verin.. Ben sizin düzeninize gelecek adam değilim..

Ah Yalnız

Her yer boyun eğmiş, sahiller kuytu
Sırada olanın yok mu kaygusu?
Ruhumda en yüksek emelsin Yalnız.

Hasretim bir sonsuz sevgiye
Beni de okşarken kardeşim diye
Hayatta herşeye bedelsin Yalnız.

Dünyada ayrılık derim ne acı
Bana senden başka her şey yalancı
Sen bana herkesten evvelsin Yalnız.

Seneler gün gibi geçer demiştim
Kaç mevsim ben böyle hep beklemiştim
Ayrılık kalbimi dağlıyor Yalnız.

Uçmayı bilmeyen bir yavru kuşum
Ne çare beyhude kanat vuruşun
Tabiat haline ağlıyor Yalnız.

Akşama seyrettim eserken rüzgâr
Kalbinde belirsiz bir elem mi var?
Gönlümü gurbete bağlıyor Yalnız.

Osman Seval

Papaz, koşuşan adamlarına :

— Yakalayın şunu! Diye bağırdı..

Adamcağızı sıkı sıkı yakaladılar; kimi ellerini okşıyor, kimi tatlı dille birşeyler söylüyor, ve bu sırada papaz onun boynuna kuşağı geçiriyor, başına incili koyuyor ve kitabın bütün faslını baştan sona kadar okuyor, adamın başına, yüzüne mukaddes sular serpiyordu.

Otelci, nihayet susmaktan ve rahat durmaktan başka çare kalmadığını anladı. Sakinleştiğini görenler, elini kolunu serbest bıraktılar. Papaz, son bir ıstavruz çıkardı ve :

— Allah tekrarından saklasın, dedi, çok büyük bir sıkıntı allattı! Otelci hiç cevap vermedi. Dolandırılmış bir adam hıca-bıyla doğru oteline döndü..

Evimiz Faaliyetlerinin Fotoğrafla Tesbiti

Üstte : Ar Komitesi Köylere Çıkmak Üzere

Altta : Paraşut Broşürleri Dağılırken

Halkevi Faaliyetlerinin Fotoğrafla Tesbiti

te: Köylülerimizle Bir Konuşma

Alta : Temsil Kolumuz Bir Temsil Esnasında

Paraşüt Broşürlerini Köy Halkı Okuyor

Halkevimizin Geçen Bir Aylık Faaliyetinin Hülâsası

İdare hey'eti 5, Dil Edebiyat komitesi 2, Güzel san'atlar komitesi 4, Temsil komitesi 4, Sosyal yardım komitesi 2, Kurslar ve Halk dersaneleri komitesi de 1 toplantı yapmıştır. Ayrıca Temsil şubesi, Müze ve Tarih şubesi, Güzel san'atlar şubesi birer defa şube toplantısı yapmışlardır.

Halk Türküleri grubu 10, Bando 6, orkestra 7 egzersiz yapmış ve Temsil grubu da "Fedakârlık,, piyesini 27 defa prova etmiştir.

Evimiz salonunda umumî Nüfus sayımı dolayısıyla muhtelif günlerde 4 büyük toplantı olmuştur.

Bütün komite azaları davet edilerek bir çay verildi. Ayrıca çaylı ve cazlı bir aile toplantısı yapıldı.

Yeni binamızın küşat resmi reisimiz Nevzad Güven'in bir nutku ile icra edildi.

İki temsil ve iki halk konseri verildi. Genel Sekreterlikten gönderilen film 15 gün Asri sinemada gösterildi. Bu filmi 15000 kişi gördü.

Bandomuz bir kabul resmine, iki geçit resmine, iki müsamereye, bir fener alayına, bir törene ve bir de cenaze merasimine iştirak etti.

Yeni açılan Evimizde 10 İkciteşrin Pazar günü güzide bir toplantı ile Ata'mızın ölümünün 2 ci yıldönümü ihtifali yapılmış ve birlikte Atatürk parkına gidilerek Heykele Çelenk konmuştur.

Yayın Direktörü : ARIF NİHAD ASYA
Yazı İşleri Direktörü : RASİM GÖKNEL
Basıldığı yer : TÜRKSÖZÜ Bs.

Unutmayalım !

Unutmayalım!..

Hudutlarımızı arslanlar gibi bekleyen Mehmetçiklerimizi unutmayalım... "Su uyur düşman uyumaz,, fakat Mehmetçik te uyumaz. O uyumaz ama bizde uyumayalım :

Önümüz kış; soğuk, kar ve fırtına.. Evlerimizde, sıcak odalarımızda biz, rahat rahat oturuyoruz; bu rahatlığımızı yalnız ve yalnız ayazın içinde hudut boylarında nöbet bekleyen o Mehmetçiğe borçluyuz. Onlara elimizden gelen, gönlümüzden kopan yardımı yapalım. Onlara yünlü, pamuklu çamaşırlar; çorap eldiven verelim. Yemiyelim, içmiyelim, geymiyelim, fakat onlara, bulup buluşturup göndereyim. Ne çıkar biraz mahrum kalalım; ilerimiz bol ve rahat olur.

UNUTMAYALIM!

Kapularımızı bekleyen Mehmetçiği iyi düşünelim

Onu Geydirelim..

HALKEVLERİ DERGİLERİ

Halkevinin Adı	Derginin Adı	Kaç Günde Çıktığı
Afyon	Taşpınar	Ayda bir
Amasya	Yeşilirmak	" "
Antalya	Türkkakdeniz	İki ayda bir
Artvin	Çoruh	Ayda bir
Bafra	Altınyaprak	" "
Balıkesir	Kaynak	" "
Bursa	Uludağ	Üç ayda bir
Burdur	Burdur	Ayda Bir
Çorum	Çorumlu	" "
Denizli	İnanç	İki ayda bir
Diyarbakır	Karacadağ	Ayda Bir
Edirne	Edirne	" "
Elazığ	Altan	" "
Emir.önü	Yeni Türk	" "
"	Halk Bilgisi	" "
Erzurum	Atayolu	İki ayda bir
Eskişehir	Porsuk	Ayda Bir
Gaziantep	Başpınar	" "
Gireson	Aksu	" "
İsparta	Ün	15 Günde Bir
İzmir	Fikirler	Ayda Bir
Kayseri	Erciyeş	" "
Kars	Doğuş	" "
Konya	Konya	" "
Manisa	Gediz	" "
Mersin	İçel	" "
Merzifon	Taşpınar	" "
Milâs	Yeni Milâs	" "
Muğla	Muğla	" "
Niğde	Akpınar	" "
Niksar	Ülker	" "
Trabzon	İnan	" "
Samsun	19 Mayıs	" "
Sinop	Dıranas	" "
Sivas	15 Eylül	" "
Urla	Ocak	" "
Yozgat	Bozok	15 Günde Bir
Zonguldak	Kara Elmas	Üç ayda bir

— Bu Dergileri Okuyunuz! —